

Velja v Ljubljani

in po pošti:

celo leto . . . K 84—
pol leta . . . " 42—
četrt leta . . . " 21—
za mesec . . . " 7—

za inozemstvo:

za celo leto naprej K 95—
za pol leta . . . " 50—
za četrt leta . . . " 26—
za mesec . . . " 9—

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 45 mm širok prostor za enkrat 40 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu števil. 19. Telefon števil. 860. — Upravištvo je na Marijinem trgu števil. 8. — Telefon števil. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj pri-
loži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi
naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Italijanska kultura na Krasu.

Trnje pri St. Petru na Krasu.

Da se skušajo Italijani iznebiti najprej vse naše inteligence, je menda vsem znano. Tako so pred kratkim odpeljali našega dobrega dušnega pastirja, ker je opozoril neko deklico, naj ne občuje tako intimno z italijanskimi vojaki. Na 15. junija so poslali italijanski častniki svoje »hurše«, naj zahtevajo od cerkvenih ključarjev baldahin, pod katerim bi se zabavali v bližnjem gozdu. Ključarji so to zahtevo odklonili s tem, da so rekli, da tega oni ne morejo dovoliti, ker je to splošna last, na kar so vojaki odšli. Medtem so bili obveščeni domači fantje o tej nesramni italijanski nakani ter izjavili, da se bodo raji stopili, kakor bi kaj takega dovolili. No častniki so se medtem premislili in vojakov ni bilo več. — V vasi Gradec je šlo neko dekle praat k bližnjemu potoku. Vrgli so jo na tla, posilili, in da jih ni z krikom izdala, zamašili usta. Vsled strahu in trpljenja je umrla v nekoliko dneh. — Drugače je umrla v nekoliko dneh. — Drugače so pa Italijani prišli do spoznanja, da se z našimi ljudmi ne da tako lahko opraviti, kakor so oni prvotno mislili. Slišal sem pogovor dveh častnikov, ki se je slučajno sukal okrog tega vprašanja in dobro razumel stavek: »Nam se ni bati toliko jugoslovanske armade, kakor pa ljudstva samega. To je tako zavedno, in duh maščevanja je sila vkoreninjen v njem.« Komentarja menda ni treba.

O priliki procesije sv. rešnjega Telesa, so naši fantje razobesili tudi slovenske zastave. Italijane je to silno vznemirilo, in jeli so nadlegovati in motiti svečano pobožnost. Ker jih je bilo premalo, si niso upali dosti. Imeli so pa tam precej voz z vodo naloženih za škropljenje cest in hoteli s temi zapreti cesto, kjer je imela iti procesija. Proti tej nakani je ljudstvo energično nastopilo in ovire so bile odstranjene. To jim seveda ni bilo

všeč. Hiteli so v St. Peter na poveljstvo, ter se kmalu na to vrnili s karabinerji, ki so naše zastave takoj odstranili ter znamenja (evangelije) porušili. Odšli so tudi v cerkev in vse preiskali. Ker niso našli nič sumljivega, so se spravili na fante in hoteli vedeti, kdo je tako predrzen, da si upa razobesiti na njih zemlji slovenske zastave. Po dolgem iskanju so tiste »hudobneže« v resnici iztaknili in tudi takoj odpeljali v St. Peter na komando. — V bližnji vasi Pstelini je bilo te dni cerkveno opravilo. Ob tej priliki so seveda domači fantje po starem običaju, razobesili naše pa tudi par čehoslovaških zastav. Komaj so pa to Italijani zapazili, so iztrgali te zastave, in takoj iste nadomestili z italijanskimi in jih močno zastražili. — To so torej dogodki, ki se ponavljajo dan za dnem. Lahko si torej mislite, kako prijetno je življenje v takih razmerah. No, pa mi smo vedno trdno prepričani, da to ne more trajati za vedno. »Svaka sila do vremenala«

Sokolski sabor v Novem Sadu.

Slavnosti in zborovanja. — Javna telovadba.

Novi Sad, 29. junija. Danes se je v Novem Sadu vršila svečana proslava prvega Vidovega dne v svobodi. Ob 8. uri zjutraj je bila v vojašnici kralja Petra vidovdanska služba božja, kateri so prisostovali zastopniki najvišjih vojaških in političnih oblasti, mnogo kulturnih društev in sokolskih žup iz vseh krajev našega kraljestva in velika množica Sokolov in prebivalstva.

Po službi božji je govoril narodni poslanec Biankini. V svojem vznesenem in navdušenem govoru je slikal trpljenje našega naroda ob času novega drugega Kosovega, ki ni trajalo samo en dan, in ki nam ni uničilo samo ene vojske, marveč ki je izza balkanskih vojn do danes uničevalo najboljše sinove našega naroda.

Navzlic temu korakamo z najboljšo nado v bodočnost in pozivljamo tudi one brate, ki še ječe pod tujim jarmom, naj hlabro vztrajajo, ker se bliža trenutek, ko se bomo vsi svobodno bratovsko objemali.

Ob 10. se je pričela saborska seja psd predsedstvom Jure Dankoviča. Predsednik je pozdravil zastopnike Njegovega Visočanstva regenta Aleksandra, vojvodo Nišiča, ministra prosvete Davidoviča, poslanika Kalina, zastopnike bratskih Rusov in vse druge. Za njim so govorili vojvoda Nišič, minister Ravidovič, poslanec Kalina in voditelj stranke kadetov Rodičev, mnogokrat prekinjeni po burnem odobravanju. Potem je bila volitev saborskih odbornikov. Za predsednika so izvolili Gjuro Bankoviča, za podpredsednika dr. Lazarja Cara in dr. Ivana Bražna, za tajnike M. Lukiča, A. Naloviča, dr. R. Fuchsa in Dušana Bogunoviča, za blagajnika Tošo Janjanina in Frana Sušnika. Nato se je prečitelo načelno stališče Sokolstva proti vladi. Prihodka slavnostna seja bo dne 30. junija. — Sledil je slavnosten banket v čast gostov.

Ko so odseki izvršili svoje delo, se je izvajala vzorna javna telovadba. Zlasti so ugajale vaje slovenskih Sokolov na bradlji, kakor tudi vaje in igre zagrebskih Sokolov. Ob 20.30 je bil koncert orkestra kraljeve garde in slavnostna predstava v srbskem narodnem gledališču na čast Sokolom in gostom. Drugi dan ob 7. zjutraj so odpotovali Sokoli in Sokolice v Subotico k javnim vajam. Ob 9. dopoldne se je na petrovaradinskem pokopališču darovala slovesna maša za nedolžne žrtve avstrijske vlade. B. Lovrič, učitelj verouka vojaške kadetnice v Kamenici je imel svečan in navdušen govor.

Prosimo, ko vpošljete denar na naše upravištvo, zapišite zadaj na odrezku namen pošiljatve, za kaj je. N. pr. naročnina za Jugoslavijo, za kakšno in katero knjigo ali za kak dobrodelen namen, da ne bo potem nepotrebnih reklamacij.

Nitti in Reka.

Rim, 30. junija. (Brezžično.) Novi italijanski ministrski predsednik Nitti je sprejel poslanstvo z Reke. Pogovor je trajal nad eno uro. Nitti se je živo zanimal za položaj na Reki, ter je izjavil, da so glede narodnih zahtev vsi Italijani edni. Notranji politični razpori, ministrske krize, nasprotja interesov, da so notranjepolitični pojavi, toda v vprašanjih zunanje politike se obeta Italijanom uspeh samo, ako se strnejo vsi brez razlike strank v enotne fronte. Nitti je pripomnil, da predstavljajo izjave, ki jih je podal Tittoni v senatu, naziranje vsega njegovega kabineta.

Budimpešta, 1. julija. (Brezžično.) Načelnik italijanske misije v Budimpešti, podpolkovnik Romanelli, je poslal Beli Kunu precej ostre note, kjer obsoja postopanje vlade s podvrženimi protirevolucionarji. (Ldu.)

Vidov dan v Belgradu.

Praznik otrok-sirot.

Beograd, 29. junija. Dne 28. jun. na ta zgodovinski dan, ko je pred petsto leti propadla srbska država in ko je pred petimi leti revolver v roki 19-letnega srbskega rodoljuba Prinčipa usmrtil na sarajevskih ulicah naslednika Franca Ferdinanda ter razplamt veliko vojno, ki je uničila vladno brutalne sile in samovoljnosti, na ta dan se je pričel pod pokroviteljstvom prestolonaslednika praznik otrok, večinoma v obleki, ki so jo darovali velikodušni Amerikanci, je v dolgih sprevodih manifestiralo po ulicah, noseč trobojnice ter napise, kakor: Rešite nas smrti! Naši očeti so padli v borbi s tirani za svobodo in pravico! Naše matere so podlegle tugi, katero jim je zadal barbar! Dajte nam zavetja, kruha in čistega ležišča! Vzemite nas za svoje! Človeška družba ne more pripustiti, da poginemo!

Vile te manifestacije je bil veličasten, neodoljiv in pretresljiv. Vse občinstvo je jokalo, čitajoč napise,

VLADIMIR LEVSTIK.

119 nadaljevanje.

Višnjeva repatica.

Ali vse jezikanje je bilo zgolj hudobna laž, porojena iz črne plebejske zavisti; morala na tistih izletih ni trpela, vsaj kar se tiče grofove osebe. Ne trdim, da bi bila ta spodobnost po okusu navzočih dam; Nina in druge, razen Grabunčeve Dore, so dvorile svojemu bogu, kar se je dalo, in kazale na vse načine, da mu ne bi mogle odreči ničesar; ali dejstvo je, da ne ve noben očividec ničesar posebnega, kam li tega, kar gobezdajo zlobni ljudje. Grof je bil pač oprezen lisjak in je moral imeti svoje posebne račune, ki jih ni hotel žrtvovati minljivemu zadovoljenju; ako je bilo res kaj prepovedanih reči, so se morale goditi drugod in drugače.

O tej zajamčeni resnici ni dvomil nihče; in vendar so se našli ljudje v naši boljši družbi, ki jim veselo življenje tistih dni ni dalo spati. Najhuje ga je obsojal v svojem srcu koncipient Igor Fabina. Krivično bi bilo reči, da ga je odbijala eleganca in razkošje, ki je cvetelo sredi naših zidov ter slepilo s svojim bleskom vso bližnjo in daljnjo deželo; tudi on je cenil nov klobuk, snažen ovratnik, modno urezan suknjič in poudarek blagostanja v linijah svežih hlačnih gub; izmed mlajših veljačin, kar jih ni bilo že rojenih »na parketu«, se je oblačil gotovo najboljše; parfuma ni preziral, trabuke so mu bile ljubše od portorik, in steklenice šampanjca nisi mogel postaviti k hvaležnejšemu pivcu. Toda grof

je bil izrečni malik »starinov«; karkoli se je godilo v njegovo posebno čast, je žalilo v Fabini ponos marljive, časti in haska lakomne mladosti. Iz srčne potrebe se je prelepil s krepko podčrtanim demokratstvom; odkar so drugi prekipeli od finoče, se je on skoraj zanemarjal, in na obrazu se mu je poznalo, da dela to nalašč, z užitkom in v svojo uteho. Toda zev med dvema pokolenjema, ki ga takrat še nismo tolikanj čutili, in demonstrativno preziranje vnanje elegancije je bilo splošen pojav, katerega si opazal do malega pri vseh Fabinovih vrstnikih in somišljenikih. Globlje op vsega je sklenilo nadebudnega moža spoznanje, da je odklenalo njemu in mnogim drugim stremeti samcem, ki so nedavno še upali podzidati svojo bodočnost z dotami težkih meščanskih nevest. Grofovo pojavljanje je pomenilo v teh zadevah katastrofo, porušenje sleherne vabljive zgradbe, ki jo je bil kdo postavil na stanovitnost ženskega srca. Doktorske diplome in činovni razredi, nekdanji predmet skomin za naše kokajoče mamice in godne hčerke, so bili neverjetno padli v kurzu; kar se je količkaj čutilo, je sanjalo o grofovski kroni, in kar ni smelo dvigati oči do gospodarja, je nabajalo na črnih Hasanovih prsih vseeno več omame nego v spletnju vsakdanjih zakonskih gnezd.

In Igor Fabina je bil računal tako trdno na Smučiklasovo starjšo! Nihče razen njega ne bi bil mogel ponuditi sijajnejše prihodnosti, nihče ne bi bil staval belica, da mu utegne izpodleteti. Z njenim

denarjem in svojimi talenti si je mislil ustvariti eno izmed najlepših prvaških postojank na Slovenskem; njegove sanje so bile tako vroče, da si je večkrat domisljal, da jo ljubi. Zdaj pa je plaval kos za kosom upanja po vodi, kdove kam... Fabina je sovražil grofa iz dna duše, čeprav je še zmeraj čakal čudeža in mu ni kazal mržnje v obraz, da ne bi pred časom porušil mostov za seboj; med svojimi zvestimi pa se ni tajil, in ker je njegovo mnenje nekdanj zalezlo med mlajšo generacijo, smo občutili že delj časa posledice tistega nezadovoljstva. Bistri opazovalci političnih razmer so registrirali hip za hipom in vedno znatnejše tresljaje tal, izpodkopavanih po neumornem rovarjenju naših bodočih vodnikov; od blizu in daleč so vršale v uho govornice in v časopisje namigljaji o globokih načelnih nasprotstvih politične, gospodarske, obče-kulturne in celo filozofske baže; kdor ve, kako meročajna so načela v našem javnem življenju, bo razumel ogorčenje starih gospodov, katere je bilo še govoriti sram o takem krivoverstvu.

Toda Fabina je bil spoznal, da je treba rešiti svet fevdalizma; lotil se je dela s trdno voljo, ne odnehati, dokler ne doseže vsaj prve etape, to je, dokler ne vrže grofove klike in ne zavzame izgubljenega mesta v nezvestem Minkinem srcu. Tihih somišljenikov mu ni manjkalo, pa tudi število odprtih se je množilo od dne do dne. Razvijali so »prapor« in rinili v ospredje, dočim je starina zamarjala bojišče; ljudstvo pa je izgubljalo vero v stare bogove, ne da bi moglo zaupati novim.

ki so jih nosile te uboge vojne sirote z velikimi, žoltimi amerikanskimi klobuki. Na tisoče otroških gri je klicalo: „Živeli naši dobrotniki Amerikanci!“ „Živeli naši zavezniki Angleži in Francozi!“ Manifestacije so trajale ves dan in se nadaljujejo še danes. Snoči je bila razsvetljava na Kalimegdanu. Ves čisti dohodek slavnosti gre v takozvani otroški fond. To je bila ena najglednejših, najiskrenejših in najbolj uspešnih manifestacij, kar jih pomni Beograd. (Ldu)

Beguncem!

Na tozadevno povabilo Begunskega sosveta se je odzvalo že več sto begunskih družin in mu že vpošlalo svoje popisnice. Popisnice prihajajo še vedno vsak dan. Opozorjamo vnovič vse begunce, brez razlike stanu, naj se takoj prijavijo, ako tega še niso storili, ker gre za njih osebno korist.

Popisnica naj obsega: Ime, priimek, rojstno leto, rojstni kraj, domovno občino, politični okraj in točen naslov stalnega bivališča pred begom, s čim se je pečal begunec v pravi domovini, ima li tamkaj kaj nepremičnega imetja ali ne, in dan, kedaj je bil prisiljen bežati, dalje točen naslov (kraj, hiš. št., ulica, polit. okr.), kjer se nahaja sedaj in s čim se peča, ali je bil vojak ali ne, ali je bil ranjen, ali je invalid, vpokojenec itd.; ima li koga od svojih, ki žive kje drugod (njih naslov), ali koga, od katerega ne ve, ali je živ ali mrtev. Tako naj se popišejo vsi begunski člani po vrsti in starosti.

V prijavah lahko vsakdo prijavi tudi svoje morebitne želje in prošnje. Tiskovin za prijavne Begunski sosvet ne pošilja, kajti prijava zadoštuje v obliki navadnega pisma.

Begunci, kateri so stavili na Begunski sosvet razna vprašanja, naj potrpe nekoliko, odgovori in nasveti bodo sledili v kratkem, in sicer tako, da pridejo prvi na vrsto oni, kateri so se prvi prijavili.

Pripravljene pošiljajte na Begunski sosvet, Ljubljana, Pražakova ul. 3/L. Radi ogromnega dela, in ker bi z ustnjenimi prijavami izgubljali preveč časa v pisarni, prosimo, prilašajte se vsi samo pisмено. — Begunski sosvet.

Zvišanje poštnih pristojbin.

Z odlokom z dne 18. p. m. št. 14418 je zvišalo ministrstvo za pošto in brzojav v Beogradu poštno pristojbino v tuzemskem prometu počenši s 1. julijem t. l. kakor sledi:

1. Pristojbina za pisma v krajevnem in medkrajevnem mestu znaša 30 v za vsakih 20 gramov. Teža neomejena.

2. Pristojbina za zalepke je ista kakor za pisma.

3. Pristojbina za navadne dopisnice 15, za dopisnice z odgovorom 30 v.

4. Pristojbina za tiskovine za vsake 50 gr 5 v najmanj 10 v. Najvišja dopustna teža 2 kg.

5. Pristojbina za vzorce znaša do 100 gr 15 v, preko 100 do 200 gr 30 v, a preko 200 do 300 gr (najvišja dopustna teža) 45 v.

6. Pristojbina za poslovne papirje znaša do 200 gr 30 v, a preko 200 gr za vsake nadaljnjih 100 gr odnosno del te teže po 15 v. Najvišja dopustna teža 2000 gr.

7. Za takolimenovane mešane ali združene pošiljke s tiskovinami, vzorci in poslovnimi papirji se plača pristojbina za poslovni papir.

Najvišja dopustna teža 2 kg; priloženi vzorec ne sme biti težji od 350 gr.

8. Nefrankirane pošiljke pod točko 4 do 7 se ne odpošiljajo, ampak po možnosti vračajo pošiljatelju.

9. Pristojbina za priporočanje, za povratnico, izplačilno obvestilo in reklamacijo znaša 60 v.

10. Ekspresna dodatna pristojbina znaša za pisemske pošiljke, denarna pisma in nakaznice 1 K, za pakete 2.50 K.

11. Pristojbina za vrednostna pisma sestoji iz pristojbin za priporočeno pismo iste teže in iz vrednostne pristojbine do 100 K 25 v, preko 100 do 500 K 50 v, preko 500 do 1000 K 1 K in za nadaljnjih 1000 K ali del tega zneska še po 20 v.

Sprejemajo se samo popolnoma frankovana in le zaprta pisma.

Pošiljatelj mora plačati tudi še najmanj 20 v dostavnine odnosno 10 vin. morebitne obvestnine.

12. Pristojbina za pakete znaša do 5 kg 1.50 K in za vsaki nadaljnji kg do največ dopustne teže 20 kg 60 v. Pošiljatelj mora plačati tudi 1 K dostavnine odnosno 10 v obvestnine.

Za ločenke (obsežne pakete) se plača še 50% težnje pristojbine več, za pakete z označeno vrednostjo še vrednostna pristojbina pod točko 11.

13. Pri pošiljavi s povzetjem treba plačati razven pripadajočih normalnih pristojbin še 20 v.

Od vplačanega povzetnega zneska se odbije nakaznična slučajna izplačilna pristojbina in cena nakaznično golico.

14. Pristojbina za nakaznice znaša do 25 K 25 v, preko 25 do 50 K 50 v, preko 50 do 100 K 60 v in za vsake nadaljnjih 100 K še 10 v. Pošiljatelj mora plačati tudi 10 v izplačilne pristojbine.

15. Z enim poštnim nalogom se sme izterjati le eno terjatev na podlagi enega dokumenta.

Pristojbine: pridoročeno pismo iste teže in še 20 v izterjalnine.

16. Pristojbina za lakozvane naložne karte znaša 30 vin.

Od vplačanega zneska se odbije pri nalogih pristojbina pod točko 13, drugi odstavek.

17. Ekspresne pošiljke se smejo sprejemati v Srbijo in Črno goro le

pisemske, za ostalo tuzemstvo vse poštne pošiljke, a le za ožje (lokalne) dostavne okraje izdajnih poštnih uradov.

Natančnejša pojasnila se dobe na poštah uradih.

Politični pregled.

p Nemci protestirajo! Trst, 29. junija. Italijanski listi poročajo, da je nemško avstrijska delegacija na mirovni konferenci protestirala proti sklepm mirovne konference glede zasedbe Celovca. (Ldu.)

p Nemčija polaga nade na Italijo. Trst, 28. junija. „Il Lavoratore“ prinaša drugo brzojavko iz Milana od 27. t. m., da so prejeli švicarski listi vesti iz Berlina, glasom katerih polaga Nemčija vse svoje nade v bodoče prijateljstvo z Italijo, prijateljstvo, ki bi moralo bolj učinkovito nadomestiti bivšo trozvezo.

p Socijalističen kongres. Po švicarskih vesteh bo novi socijalistični kongres odprt 1. avgusta v Lucernu. Računajo, da bo zboroval 10 dni.

p Osem milijard in strankarstvo. Iz Pariza proti naši mladi državi novo zločinstvo. Ententa zahteva od nas osem milijard vojne odškodnine, dočim bi dobila Srbija le eno milijardo in pol vojne odškodnine, ki bi se odračunala o tem osmim. Če se to zgodi, tedaj je naša država gospodarsko uničena za čela desetletja. V tem za naš gospodarski obstoj tako važnem in odločilnem času, ko je treba, da se združijo vse moči v vsakem oziru, da se reši, kar se more rešiti, skušajo gotovi politični elementi zopet vzbuditi kačo strankarskih spletk in mislijo, da jih bo varovala pred javnostjo za njihove politične in narodne grehe v preteklosti in sedanjosti. Toda že sv. pismo pravi, da je kača zvita zver, in lahko se pripeti, da piči onega, ki jo kliče na pomoč. Če se to zgodi, tedaj ne bo zdravnik, ki bi obvezal smrtno rano in negoval bolnika.

p Kriza zopet odgodena. Včerajšnji „Slovenski Narod“ priobčuje članek pod tem naslovom kot pismo iz Beograda, kjer se obrača proti neskladnosti elementov, iz katerih je sestavljena sedanja koalicijska vlada. Zadošči objektivno pisan članek konča: „Dejstvo je, da je težka kriza zopet odgodena, in da se bo v vladi mesto čiste juhe nekaj časa še naprej kuhala godlja.“

p Prehrana na Dunaju. — Komunisti in socijalisti. Dunaj, 30. junija. (Čtu.) V sejni dvorani poslanske zbornice se je sešla druga državna konferenca delavskih svetov pod predsedstvom Friderika Adlerja. 250 članov delavskih svetov se bo dne 3. julija udeležilo konference v uradu za prehrano o vorašanjih prehrane, dne 4. julija v finančnem državnem uradu konference o oddaji premoženja. Med debatami je prišlo do burnih prizorov med socijalnimi demokrati, ki imajo veliko večino, in komunisti, ko so tem

očitali, da so podkupljeni po Ogrski. Seje bodo do srede končane. (Ldu.)

p Istrske šole se poitalijančijo. Civilni komisar za politični okraj Pazin je izposloval potom istrskega deželne odbora pri guvernerju Julijske Benečije odredbo, da se dosedanje hrvatske šole v skoro vseh krajih tega političnega okraja preustroje v šole z italijanskim učnim jezikom.

p Obsedno stanje v Budimpešti. Curih, 30. junija. (Brezlično.) Kakor se poroča iz Budimpešte, je bilo tam proglašeno poostreno obsedno stanje. Vsi profirevolucionarji, pri katerih se najde orožje, bodo ustreljeni. Povsod poslujejo vojaška sodišča. (Ldu.)

p Nova italijanska delegacija. Pariz, 30. junija. (Brezlično.) Semkaj so dospeli italijanski ministri za zunanje stvari Tittoni in novi člani italijanske delegacije Scialeja, Maggiorino Ferraris in Marconi. (Ldu.)

p Sem Benelli odklanja poveljstvo reških prostovoljcev. Trst, 28. junija. Italijanski listi poročajo: Kapitan in pesnik Sem Benelli, ki je bil določen za poveljnika prostovoljnih čet za Reko, je odklonil to nalogo, rekši, da je vzlic temu vedno pripravljen sodelovati z italijanskim narodnim svetom za dobrobit Reke „italianissime“. Domnevajo, da bo mesto njega imenovan za poveljnika teh čet italijanski general, vendar se izključuje, da bi mogel to biti Peppino Garibaldi. (Ldu.)

p Demobilizacija v Italiji. Trst, 28. junija. Posebni telegram tukajšnjega „Il Lavoratore“ iz Rima od 27. t. m. pravi, da zagotavljajo oficijelne informacije, da je vlada že ukrenila glede demobilizacijskega načrta. V prihodnjem mesecu juliju bodo odpuščeni letniki 1889, 1890, 1891 in 1892, v avgustu letniki 1893, 1894, 1895, tako da ostanejo pod orožjem le letniki 1896, 1897, 1898 in 1899. Javljajo se tudi, da namerava vlada odpuščati sinove poedince, ki nimajo očetov. (Ldu.)

Pokrajinske vesti.

kr Učit. društvo za radovljški okraj ima svoj redni občni zbor v četrtek t. j. 3. julija ob 3. uri popoldne v šolskem poslopu v Radovljici. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu predavanje tov. V. Rusa iz Kranja v najvažnejših nalogah naših stanovskih organizacij. — Odbor.

kr Trbovlje. Črno-rumeni trboveljski patrijot, vojni posojilničar učitelj Volc se skuša na vseh koncih oprati od očitanih, ki jih je prinesla svoj čas „Jugoslavija“ ter se umiti v dobrega Slovenca, kakršen da je vedno bil. Nadzornik hrastniške „Südmarke“, pa nam je pokazal hlagajniško knjigo tega društva, v kateri se blišči tudi ime Emila Volca. Res lepo!

kr Celje. Ličarjev koncert se vrši v Celju danes ob 20. uri v veliki dvorani Narod. doma. Vsi vemo ceniti pomen njegove umetnosti, ki

Milan Skrbinšek:

Slovensko gledališče v Trstu v sezoni 1918/19.

(Konec.)

V prvi polovici sezone seveda sploh ni bilo mogoče misliti na vpriporitev del, ki zahtevajo mnogo osebja, kajti ansambl je bil zelo majhen. Poklicani igralci smo bili samo trije: Skrbinšek-Paulinova, Mariničević in jaz. Poleg nas so bili angažirani še prejšnji delegati Kavčičeva in Gradišarjeva ter Kralj, ki so se obvezali biti ves dan na razpolago in so tako stopili v vrsto poklicnih igralcev, ter Zelenik-Silova, Bukovnik, Požar in Voničina kot diletanti, ki so bili obvezani prihajati samo k večernim vajah. Z ozirom na vse prej vmenjene težkoče in ta revni ansambl tudi pričetek sezone ni bil bogve kaj obetajoč. Pozneje, ko so se jeli vračati iz vojne še drugi nekdanji dolgoletni diletanti tržaškega gledališča, se je ansambl od tedna do tedna večal. Priglasilo se jih je vse polno za sodelovanje, in kar je bilo posebno razveseljivo, ljudje iz naj-

inteligentnejših krogov, med temi učitelji in srednješolci višjih letnikov. Tako sem dobil v ansambl diletante, ki so mnogo pripomogli k uspehom predstav, eni s svojo nadarjenostjo, drugi z dobro voljo in s svojim navdušenjem za stvar.

Naj imenujem med temi predvsem Bratuža, Gabrščka, oba Široka, Ilčiča in Vovkovo. Mezgečeva in Šimenc, ki ju je „Dramatično društvo“ pozneje angažiralo predvsem s čisto nesebičnim namenom, da podpira dva z izrednim glasovnim materijalom obdarjena mlada slovenska pevca, ki bosta čez čas gotovo še v ponos našim odrom, sta se izkazala tudi kot nadarjena igralca. Nivo naših predstav se je tako vedno bolj dvigal in dosegel končno višino, ki je navdajala vse, vodstvo, občinstvo in kritiko z velikim zadovoljstvom. Očividci niso stavili tržaškega odra le ob bok, temveč celo nad ljubljanskega, kar se tiče vrednosti umetniškega hoteja in vsvarjanja. Pomisliti je pri vsem tem le nato, da se je vpriporila vsak teden noviteta, in da sem imel celotni ansambl vedno le ob večernih vajah na razpolago, in da je na tako

majhnem odru in s tako revnim in pri tem še nerodnim tehničnim aparatom težko vsvariti kaj dobrega. Ali imeli smo vsi dobro voljo, spajala nas je vse ljubezen do stvari, osebnosti niso našle poti navzgor. Sestavljen sem bil strog disciplinarni red, tihoč se vaj in predstav — ali niti enkrat tekom vse sezone, ga ni bilo treba uveljaviti — vzorna umetniška disciplina je vodila vse.

Izmed imenovanih sodelujočih so prišli na oder Mezgečeva, Gradišarjeva, Vovkova in oba Široka preko moje dramatične šole, ki se je pričela par tednov pred pričetkom sezone. In tu se dotaknem točke, ki je gotovo ena najbolejših preteklih sezon. Vodstva naših gledišč imajo poleg svoje dolžnosti, da vodijo sezono po zgoraj začetih principih, tudi še drugo važno nalogo — skrbeti za vzgojo naraščajo, dokler nimamo dramatične šole izven gledališča. Ali tudi, ko si ustanovimo enkrat svojo jugoslovansko dramatično šolo, bodo takšne šole pri posameznih gledališčih še zmeraj potrebne. Ne morejo dati sicer one izobrazbe, ki je potrebna, ali človek,

ki bi prišel rad na oder, more v takšni šoli vsaj priiti do spoznanja, ali je zadostno nadarjen ali ne, predno se odloči za igralski poklic in potroši mogoče zastoj čas in denar v pravi dramatični šoli. — Ves ustroj gledališča bi moral biti toraj takšen, da bi preostajalo artističnemu vodji tudi zadostno časa, za pouk v dramatični šoli. Žal, to preteklo sezono ni bilo mogoče. Seveda ne leži krivda nikjer drugod, kakor v razmerah, ki niso tega dovoljevale. Angažirano bi moralo biti toliko igralskega ansambla po poklicu, da bi se moglo zasesti vse važne vloge samo z njimi, tako da bi se mogla razum generalne vaje večina vaj vršiti čez dan, ne pa, da je režiser pri naštudiranju dramskega dela navezan predvsem na večerne vaje, ker ima šele tam vse igralce zbrane, in da ni tako oder niti en večer v tednu na razpolago za dramatično šolo. Če bi mogli gojenci prihajati čez dan v šolo, bi bila stvar rešena, a to ni mogoče, kajti obiskovalci takšne dramatične šole so iz najrazličnejših krogov in večina njih je čez dan zaposlena v svojem poklicu, ali pa vezana kako

si je pridobila spoštovanje tudi pri muzikalno tako naobraženih Celcih. Zato pričakujemo, da bo tudi to pot njegov celjski koncert razprodan. Sodeluje tudi odlična koncertna pevalica Sadarjeva, ki bo dela globoko občutene pesmi Čajkovskega in in nekatere operne arije ter nekaj jugoslovanskih pesmi, med njimi dve novi Pavčičevi.

kr Celje. Zalostno je bilo poslušati „hajlari“ nemčurske pobaline, pred godbo, pri bakljadah in ostale — ko so še vladali pri nas Nemci o priliki njihovih praznikov ali drugih priložnosti. A mi? Prežalostno, sramotno! Na predvečer Vidovega dne, ko slavijo bratje Srbi svoj največji praznik, ki jih spominja zgodovinskega dogodka, na katerem temelji po celem svetu priznana junaštvo čvrstega naroda, na ta dan Celje — spi. Ob takih prilikah, gospodje, budite v narodu samozavest in narodni ponos, ko se ga pripravi željnega, poslušati zgodovino svojih prednikov. Dalje, imamo li samo eno trobojnico naše slave v Celju?

kr Celje. Pristojne oblasti opozarjamo na stolp nemške hiše. Na konci se blišče v krasni sestavi, z ploščicami nemške barve, znak naše dolgoletne sužnosti. Gospoda?!

Celje. V hosti pri sv. Jožefu, ki je last občine, so nasadili, na mestih, kjer so izruvali prejšnji smrečni gozd, male smrečice, ki bi naj nudile po nekaj letih isti smrečni gaj. Ker se pa premalo nadzira, popasejo ondotni okoličani z kozami vršičke smrečic in drugi zopet kosijo visoko travo in ne pazijo na smrečice, ki so v sredini ter se na ta način uničujejo smrečni nasadi. Strogo nadzorstvo je potrebno.

Celje. Gospod Zamperutti naj lepake, kjer se naznanjajo slovenske prireditve raje ne sprejema, kakor pa da jih potem uničuje. Lepaki so danes dragi. — V nedeljo 29. p. m. se je po njegovi služinčadi, raztrgal popoldne iz šipe na cesto lepak, ki je naznanjal koncert celjskega pevskega društva v Rogaški Slatini. Ko se jih je upozorilo, češ ne trgajte lepake, saj visijo komaj dva dni, čemu ste pa sprejeli, se je odgovorilo, v drugi sobi še visi tako eden, a ta je bil druge vsebine. Na lepaku v drugi sobi, se je naznanjal koncert g. virtuoza Ličarja in sta torej bila dva, po vsebini različna lepaka ter jih ni treba predčasno odstranjevati, ko se na pr. lepaki, ki naznanjajo, kako ničevno stvar puste na oknih po štirinajst dni, ako ne več. Gospodar, če je doma, je odgovoren, kaj se godi v njegovi hiši.

kr Planina pri Sevnici. Včasih je bila naša sveža, prijazna Planina priljubljeno letovišče, celo Holanci so nas nekoč obiskali. Vsled vojske se je to izpremenilo, že dolgo ni bilo nikogar več sem. Hvala bogu pa, da tudi še letos ni bil nihče tu. Ne bil bi odnesel najlepših utisov. V trgu še vedno pašuje zloglasni Schescherko, najzagrizenjši sovražnik vsega, kar je slovansko. Ko smo zadnjič omenili,

drugače. Ker ta predpogoj letos ni bil dan, je bilo čisto izključeno, da bi se bila v dramatični šoli, ki se je tako lepo započela in ki je žela ob svoji javni produkciji neposredno pred začetkom sezone toliko odobravanja, tekom sezone nadaljeval pouk, kajti vsi večeri so bili neobhodno potrebni za vaje, ki so se vršile vedno pozno v noč, mnogokrat celo čez polnoč do ene in tudi delj. Škoda je bila velika, kajti bilo je v dramatični šoli precej dobrega materiala. Vspored produkcije je obsegal 27 točk ter bil deljen v tri oddelke. Prvi oddelek je vseboval deklamacijo. V tem delu je nastopilo 21 gojencev oziroma gojenk z 24 točkami — Kettejeve, Gregorčičeve, Aškerčeve, Stritarjeve, Prešernove in Zupančičeve pesniive. V drugem oddelku sta se odigrali 2 pantomini, ena z eno, a druga z dvema osebama. Tretji oddelek je obsegal 4 dramatične prizore, in sicer trije dialogi in ena velika ansamblska scena. — Gledališna dramatična šola bi bila tudi za celotni ansambl velike važnosti, kajti ena najvažnejših slabosti slovenskih predstav najsi bo v Trstu ali drugod,

da je ta Sch. taisti izdajica, ki nas je lani šel z Ornigom na Dunaj prodajati in denuncirati, smo bili trdno uverjeni, da bodo merodajne oblasti storile potrebno in nam spravile takega človeka, ki ni vreden, da ga obsije svobodno jugoslovansko solnce, izpred oči. Žal le moramo konstatirati, da je ostal Sch. tisti mogočnej, kot je bil in je faktično še vedno „der Pascha von Montpreis“. Mimogrede omenjamo tudi, da ima mož trgovino, kjer se vedno prav nesramno odira slovenske ljudi — slovenski groši so mu namreč še vedno ljubi — ima tudi trafiko, a ne za eno, ne za drugo nima izvesne table, ker noče imeti slovenskih napisov! Ne le, da je to po obrtnem pravu kaznjivo, ne le, da bi trafiko ravnotako dobro upravljal kak slovenski invalid; opozarjamo merodajne činitelje na to, da dela tako izzivalno početje razburjenje in ogorčenje, predvsem pa, da se naše oblasti na tak način jako slabo uveljavljajo med ljudstvom in si pridobivajo samo nezaupanje, ne pa ugleda. Gospodje pri okrajnem glavarstvu v Brežicah tega menda ne vedo — kako tudi, ko pa je Planina tako daleč tam nekje v hribih! Še dobro, da na davke ne pozabijo. Samo dobre posledice bi imelo če bi se kdo potrudil gor k nam, da se na licu mesta prepriča o dejanskem položaju. Saj vendar ne moremo verjeti, da bi Schescherkova moč in oblastnost segala celo v Brežice! Pribijemo dejstvo, da je ljudstvo blizu in daleč ogorčeno nad toliko „človekoljubnostjo“, ki naravnost protežira narodnega izdajalca.

kr Laško. Vprašanje, „Laško“ ali „Laški trg“? Iz latinskega „Tiberium“ napravili so Av. in nemški strici „Tiffer“, pozneje „Tüffer“, da bi z razvijanjem vasi tudi v krajevnem imenu razkošno spremenili „i“ v „ü“. Vas je bila povzdignjena v trg — „Landesfürstlicher Markt Tüffer“, kaj pa da so morali bahači zanaprej ime imenovati kraj „Markt Tüffer“. Prejšnji „Tüffer“ pa je ostal kot oficijelno ime sodnije, okrajnega zastopa, finančne oblasti, orožništva, toplic itd. Le pošta si je prisvojila za svoj pečat „Markt Tüffer“. Tudi Dolenjska je imela za svojo metropolo na izbiro imena „Novo mesto“ in „Rudolfovo“, pa se je sedaj otrsela njej vsiljenega imena „Rudolfs-wert“. Starodavno ime pa je le „Laško“, prestava iz nemškega pa je „Laški trg“. Železniška postaja se je temu izognila, namesto prejšnjega „Markt Tüffer“ imamo postajo „Laško“. Od nekdanj so domačini poznali le „Laško“, pravega nemškega imena sploh ni bilo, ker je „Tüffer“ le spakedrano iz rimskega „Tiberium“, kateremu imenu so pristavili „Markt“, da bi bilo tudi kaj nemškega primešane. Zakaj bi Slovenci posnemali one, zakaj opustili svoj „Laško“ in predstavljali novo ime „Markt Tüffer“? Če oni niso hoteli sprejeti našega slovenskega krajevnega imena, ampak le naš kruh, nas tudi ne bodo učili, da

je jezikovni nedostatek, ki bi se mu moglo od pomoči ravno s poukom v dramatični šoli, ki bi jo morali obiskovati tudi člani ansambla. Nimamo sicer žalibog še določenega enotnega oderskega jezika, ki ga je treba na vsak način določiti, a vendar bi se mogla doseči v toliko neka enotnost, da bi se navajal igralski ansambl v dramatični šoli vsaj v obče priznani pravilni izgovorjavi slovenščine. Pri vajah za to sploh ni časa. Tu mora biti material, čigar del je tudi jezik, že prepran v toliko (pravilen — oderski jezik), da se režiserju in igralcu ni več treba z njim boriti in se tako zavirati v svojem vstvarjanju. Pri vajah za jezikovni pouk torej sploh ni časa, prav posebno pa še ne pri naših gledališčih, kjer je število vaj že samo po sebi premajhno.*

Seveda nisem mogel pustiti zategadelj jezikovne strani docela v nemar in storil sem, kar se je dalo v tem oziru doseči. Načel sem koncem sezone pričniti s Cankarjcem „Pohuj-

* Milan Skrbinšek: Moderna režija in tržaški oder — tržaška „Njiva“.

da smo „laški tržani“, ampak mi ostanemo „Laščani“ doma v Laškem! **kr Ptuj.** Dne 4. julija 1919 gostuje v Ptujju ljubljanska drama v enodejanski drami „Za hčer“ in v karakterni študiji s petimi veselji „Amnestija“ (Heyermans). Opozarjamo na ta večer cenj. občinstvo, ki bo po dolgih letih imelo priliko pozdraviti v svoji sredi najboljše moči ljubljanske drame. Upamo, da se vsak odzove temu vabilu ter tako dokaže, da ve ceniti požrtvovalnost ljubljanskih igralcev. Ob enem se naznanja, da se CM kres preloži na soboto 5. julija. Žgal se bo v Rogoznici. Po kresu je sestanek pri Bračiču.

Dnevne vesti.

dn Poslanik Ivan Hribar. Iz Prage javljajo: Poslanik Ivan Hribar se je ministru dr. Stranskemu zahvalil imenom kralja SHS in vlade za pozdrave čehoslovaške republike povodom Vidovega dne. Ldu pa poroča po Čtu, da se je zahvalil imenom kralja in srbske vlade(?).

dn Temešvarci pri dr. Korošču. Belgrad, 1. julija. Ministrski podpredsednik dr. Korošec je snoči sprejel veliko deputacijo temešvarskih meščanov in sicer Srbov, Nemcev in Madžarov. Deputacija je izrazila želje celokupnega meščanstva, da se mesto Temešvar priklupi državi SHS. Dr. Korošec je izjavil, da bo delal z vsemi sredstvi na to, da se zadosti zahtevam našega troimenega naroda.

dn Za dekana medicinske fakultete v Zagrebu je izvoljen za prihodnje šolsko leto javni redni profesor dr. Boris Zarnik.

dn Umrla je v Cvenu pri Ljutomeru gđ. Malka Pušenjak, učiteljica. N. p. v m.

dn Belgrad ruskim beguncem. Iz Belgrada javljajo: Tu je pod predsedništvom dr. Pavloviča, predsednika narodne skupščine, imel sejo odbor za pomoč ruskim beguncem, ki so vsled boljševiškega terorja morali začasno vrniti se. Odbor prosi, da bi se povsod sestavili podoborbi za zbiranje pomoči. Poročila o delovanju podoborbov naj se pošiljajo glavnemu tajniku dr. Momčilu Ivkoviću v Belgradu, Dočanska ulica 29., denar in darovne stvari po blagajniku dr. Jovanu Vasuljeviču, Svetosavski dan. (Ldu)

dn Jugoslovanski dobrovoljci, ki so se vrnili v Slovenijo, se čutijo po pravici zapostavljeni. Kaj se jim ni vse obljubljalo! In sedaj? Za danes en mal slučaj. Neki dobrovoljec se je prijavil za pogojno vojaško policijsko službo, pa so ga zavrnili z motivacijo, da ni zadosti zdrav, nakar je moral na fronto. Avstrofilski in drugi elementi pa uživajo še vedno vsakovrstne prednosti!

dn Tudi potrebno. Društvo kav. in hot. uslužbencev v Ljubljani nam je poslalo v priobčitev:

Jed in pijačo naroči vedno le gospod pri natakarku prav prijazno in

ne zapovedljivo. Klicati natakarkja s „pst“ ali „slišite“ in enakimi klici, je neotesano. Kjer je namizni zvonec, pozvoni ž njim, sicer pa zadostuje klic: „natakark“. Je postrežba ženska, ne dovolj si robatih šal, kakor jo to žali! dandanes splošno v navadi. Posebno to prepoveduje dostojnost. — Vojne razvade in nemške neotesanosti so se pri nekaterih naših ljudeh tako udomačile, da je potrebno tudi o tem že pisati.

dn Poverjenišvo za finance. razglša v listih, da sprejme v konceptno službo tudi juriste brez izpitov. Ker ni kvalifikovanih prosilcev, ti gredo namreč raje drugam, si hoče financa zasigurati juriste že v razvoju. Gotovo bi pa bilo boljše, da bi gospodje ne samo pomislili, ampak tudi odpravili vzroke, radi katerih se absolvirani juristi ogibljejo finance, starejši uradniki pa izstopajo. Samo tamkaj je namreč mogoče, da bi služba težka in odijozna, da je dobro kvalificiran doktor juris z 9 službenimi leti še zmeraj koncipist, z 18 službenimi leti pa komisar, da si istovrstni kolegi drugje že za dva činovna razreda naprej. Vsekakor je pa težko misliti, kako naj neizprašan jurist vrši naporno službo in pri tem še položi izpite, še težje pa kako in kdaj naj bi z ozirom na citirani fakt napredoval.

dn Štrajk zdravnikov. Slišimo, da prično s 1. julijem štrajkati zdravniki južne železnice, zaradi preslabe plače.

dn Predsedstvo „Zveze jugoslovanskih železničarjev“ pozivlja vse južne železničarje, ki so bili začetkom in tekom vojne radi svoje narodnosti preganjani in poklicani v vojake, naj takoj službenim potom vložijo na obatno nadzorništvo v Ljubljani svoje zahtevke za povrnitev škode, ki so jo utrpeli vsled tega preganjanja.

dn Ravnateljstvo kr. državnih železnic v Ljubljani opozarjamo, da naj pazi kakšne ljudi sprejema v službo. Švabi so v stari Avstriji pod firmo internacionalne vzgajali neznačaje, katere pa sedaj v Nemški Avstriji ne marajo več, češ, da spadajo v Jugoslavijo. Te dni se je javil pri drž. železnici v Ljubljani nadsprevodnik Vertovšek, proti kateremu je toliko obtežilnega materiala nakopičenega, da bode imelo državno pravdnništvo več kot dovolj povoda, da ga nemudoma spravi pod ključ. Takoj po prevratu je odšel v Beljak, kjer so ga pred par dnevi odslavili ter poslali v Jugoslavijo. — Ali je to resnica, da mu bode izplačana vsa zaostala plača ter se ga sprejme v službo? Med tem, ko naši narodni trpini v Strnišču in drugod še vedno čakajo in upajo na rešitev, so nekdanji ovađuhi lepo pod streho in naravnost zasmehujejo nas trpine. Kadar imamo opravka pri ravnateljstvu, nas takoj pri vходу zaničljivo bedrijo z izdajalskimi očmi naši krvni sovražniki Deutschmann, Mayer in Steiner, kakor bi hoteli reči: „Tudi Jugoslavija ima za nemške Bluthunde boljši kruh, vi neumni idealisti pa še denes trpite, norci!“ Brez komentarja.

Ljubljanske vesti.

1 Poslovilni večer H. Nučiča, bivšega upravitelja slov. drame v Ljubljani. Sinoči se je poslovil v Ljudskem domu g. Hinko Nučič od ljubljanskega občinstva, ki se je udeležilo v obilnem številu poslovilnega večera. Več jutri.

1 Na današnjem gledališkem listu operne predstave čitamo v malem tisku dve pomembni novice: „Režiser Franjo Bučar“ in „Kapelnik Ivan Brezovšek“. Dva domačina, slovenska umetnika, pričneta svoje delovanje na slov. odru. Neizrečeno nas veseli, da se po osvobojenju in ujedinenju Jugoslavije vračajo k nam naši priznani, v umetniškem delovanju preizkušeni umetniki. G. Bučar je bil pred približno 30 leti med ustanovitelji slovenske opere prvi operni tenorist. Po prvih uspešnih nastopih v domovini se je šel izobraziti v petju na Dunaj in v Prago. Z velikimi uspehi je deloval po absolviranju svojih študij na gledališčih v Olomucu, Lipskem, Danzigu, Kölnu, Weimarju in drugod.

Bil je eno leto tudi angažovan na Dunajski dvorni operi kot junaški tenor, kjer je pel velike partije, kakor v Aidi, Čarostrelcu in mnogih drugih operah s priznanjem uspeha pri občinstvu in kritiki. Bil je mnogo let poleg pevca tudi režiser na raznih gledališčih. V Weimaru je bil na dvornem gledališču splošno priznani in čislani nadrežiser. V zadnjem času je živel v Monakovem kot profesor petja in dramatične igre. Njegovo bogato znanje v petju, igralski umetnosti in režiji bo našima zavodoma gledališču in konservatoriju Glasbene Matice gotovo prav dobro služilo. Iskreno bodi pozdravljen na domačih tleh pri kulturnem delovanju v naši lepi Jugoslaviji! — G. Ivan Brezovšek, rojen Mariborčan, je študiral in svoje študije v glasbi dovršil na konservatoriju v Dortmundu in v Kölnu. Kot Slovenec je zato študiral v Nemčiji, ker so se njegovi stariši iz Maribora preselili na delo na Westfalsko in je rodbina do konca svetovne vojne na Westfalskem morala živeti. Kot Slovenec vrnil se je v domovino. Deloval je G. Brezovšek že kot kapelnik na opernih gledališčih v Dortmundu, Metzu, Mannheimu, Plauen in Mühlhausenu, povsodi uspešno. Pozdravljen v domovini!

1 Koncert srbskih umetnikov v Ljubljani. Brata Milan in Dušan Jovanović bodeva v svojem koncertu v četrtek, 3. julija v Unionski dvorani zvečer ob 20. uri izvajala sledeči lep spored: 1. Vieuxtemps: koncert v D-molu I. Andante II. Adagio religioso. III. Finale marziale. 2. Čajkovskij: Serenade melancholique. 3. a) Pugnani-Kreisler: Praeludium in Allegro b) Chopin: Nocturne. — Odmor. — 4. Saint-Saëns: Havanaise Op. 83. 5. a) Smetana: Iz moje domovine, b) Beethoven: Romanca Op. 50. 6. Sarasate: Ciganski napevi. — Vstopnice se dobivajo v trafiki v Prešernovi ul. 45.

1 Društvo „Mladika“ ima letos svoj redni občni zbor v četrtek, dne 3. julija 1919 ob šestih zvečer v mestni posvetovalnici. K obilni udeležbi vabi upravni odbor.

1 Nemško-avstrijsko zkdstopstvo v Ljubljani se nahaja od 5. t. m. na Turjaškem trgu št. 4, II. nad. **1 Česnje** na ljubljanskem trgu prodajajo liter po štiri krone!

1 Zveza poštnih organizacij v Ljubljani vabi člane širšega odbora k važni seji na petek 4. julija ob pol 20. uri v pismonoško dvorano glavne pošte. Točno in polnoštevilno!

1 Rdečelaska. V „Jugoslaviji“ dne 22. maja t. l. smo priobčili dopis iz Maribora, da sta v vlaku dve gospodičini — ena izmed teh rdečelaska — z nekim židom grdo nemškutarile. Informirali smo se ter na podlagi fotografije dognali, da ta rdečelaska ni bila gospdč. Julka Jerasova pisarica pri okraj. glav. v Ljubljani.

1 Društvo inženjerjev v Ljubljani vabi svoje člane k mnogobrojni udeležbi prijateljskih večerov, ki bodo stalno vsak četrtek v sobi „Česke obce“ Narodnega doma. Dohod iz Tomanove ulice. Prijateljski večeri so nujno potrebni, da se med seboj spoznamo in oživimo društveno življenje. Posebna vabila na te večere po listih se ne bodo več objavljala. Dalje se člani obveščajo, da se namerava prirediti 13. julija 1919 pri zadostnem številu priglasecev društveni izlet v Trbovlje. Prijazni kolegijalni sprejem nam je od Trboveljskih tovarišev zagotovljen. Prijave naj se vpošljejo po dopisnici najpozneje do 6. julija 1919 društvenemu odboru Resljeva cesta 3. Odhod iz Ljubljane ob 3/4 6, povratek ob 21. uri.

1 Milan Jovanović, srbski umetnik, vijolinski virtuoz, bivši učenec največjega slovanskega pedagoga Otokarja Ševčika na Dunaju, diplomirani absolvent mojstrske šole Ševčikove iz leta 1918. In v zadnjem letu učenec francoskega vijolinskega mojstra Remya v Parizu nastopi v četrtek, 3. julija v koncertu pred Slovenci. Jovanović je eden onih velikanov, kakršni so Kubelik, Kocian, Ondriček, Baloković. Višina koncerta bo prvoredna. Že danes opozarjamo.

Anton Završnik obsojen v smrt na vešalih.

Roparski umor na Jesenicah pred ljubljansko poroto.

Včerajšnja razprava.

Ob 9:30 se včeraj nadaljuje porotna obravnava proti Antonu Završniku. Obtoženec stopi v dvorano, kratko osvrne svoj pogled po številnih radovednih poslušalcih, iz njegovih meglenih oči ni mogoče razbrati uprav nikakega duševnega razburjenja; po hoji, noge se mu nekoliko zapletajo in šibe, je deloma spoznati, da obtoženec ni imel povsem mirne noči... Toda trenutno! Obtoženec se hipno obvlada. Njegove črte na obrazu podajajo ono globino hladnokrvnosti, ki je mogoča in lastna samo kakemu pariškemu diplomatu. Lasje so mu lepo počesani, mastni in skrbno urejeni, obraz se mu zrcali v neki specifični bledini hladnokrvneža, ki skuša z vsemi sredstvi in naporu podreti nagomileno stavbo raznih indicijev in izjav prič.

Predsednik odvarja obravnavo: „Torej nadaljujemo razpravo zaradi hudodelstva umora zoper Antona Završnika!... Torej povejte nam o vaši bolezni! Kateri zdravnik vas je lečil?“ — Obtoženec je prejšnji dan omenil, da je tedaj imel spolno bolezen in da se mu je voda zapirala. Danes obtoženec pravi: „Sam sem se zdravil!... Tukaj v Ljubljani sem ozdravil!... Odkar sem zaprl! Sprva še nisem bil čisto zdrav.“ — Zdravniku tega ni povedal. „Treba je veliko časa, da se taka bolezen ozdravi!“ pripomni predsednik...

Zagonetni Reindl.

Predsednik še enkrat pozove obtoženca, naj naslika Reindlovo osebo: „Kakšen je bil ta Reindl?“ — Obtoženec: „Velikosti malo večje kot jaz!... Ne debel, ne suhl!... Obraza podolgastega!... Malih brki!... Drugače obrti!... Lasje?... Dolgo frizuro?“... „Kako je govoril?“ „Govoril je slovensko in nemško!... „Kakšno narečje?“... Obtoženec odgovori s krepkim, v štajerskem narečju pointiranim glasom: „Na koroško ga je zvrčalo!“... „Ali ni po štajersko govoril?“... mu odvrne porotnik Čeč. Obtoženec ga pogleda, privzdigne čelo in se mu zafkljivo nasmehe.

Priča Nežika Šlibar, dekle Ant. Završnika. — V dvorano vstopi brhko, srednje dekle, prikupljive zunanosti in izpove pod prisego. Predsednik: „Vi ste znana že dalj časa z današnjim obtožencem?“... „Štiri mesece!... Misliha sva se poročiti koncem predpusta. Bil je pošten fant!... Čula ni nič slabega!“ Izpove o njegovih premoženjskih razmerah, o nakupu pohištva in potrdi v bistvu in podrobnosti obtoženčeve podatke. Na dan umora dne 10. februarja je ona zjutraj odšla v Kranj, nakupovat posodo za poroko. Z večernim vlakom se je vrnila na Jesenice, na kolodvoru je dobila obtoženca in so potem vsi odšli k Erbežnikovim. Drugi dan je obtoženec odšel na Bled, popoldne ob 4. se je vrnil. Zvečer ga je pri Erbežnikovih čakal orožnik. To sem mu povedala. On se ni prav nič razburil. Odšel je k orožniku, ki ga je aretiral. Šele tedaj sem izvedela o umoru. O umoru ni z njim nič govorila!...

Predsednik stavi priči vprašanje glede koroških tihotapcev. Priča: „Iz Celovca so razni ljudje, begunci, begunke prinašali „germ“, usnje in druge stvari. Včasih so prišli v njih gostilno.“

— Predsednik: „Ali ste poznali nekoga Reindla?“ — Priča: „Ni mi znan!“ — Predsednik: „Od njega ste tudi Vi kupili?“ — Priča: „Da, od nekoga, ki je germ prodajal.“ — Predsednik: „Kakšen pa je bil?“ — Priča: „Srednje postave!... 26—28 let!... Lasje — blond ali črne — ne ve!... Bil je v civilu! Klobuk! Dolgo pelerino! Obtoženec in on sta govorila v gostilni. Ne vem pa, kaj. Ta je z menoj govoril slovensko kot govore na Gorenjskem...“

Priča Marija Erbežnik potrdi, da je tisti večer obtoženec vzel pri njej shranjeni revolver. „Revolver je zahteval in dejal, da ga bo prodal enemu vojaku, ki ga je že večkrat prosil zanj. — Slično izpove njen mož Janez Erbežnik.

Kako so našli umorjenega Omejca?

Čevljarski mojster, priča Filip Lazar opisuje, kako so našli umorjenca drugi dan okoli 10. — Predsednik: „Kako je bilo tisti dan, ko so našli Omejca umorjenega?“ — Lazar: „K meni je dopoldne prišla Rožičevka in mi je pravila, da je njen sin, ko je hotel iti v gozd v Mežaklo, našel tam pri šupah nekega človeka — umorjenega. Sli smo tja in po obleki sem takoj spoznal, da je to Omejca. Priča živahno in jedrnatopoveduje o vsem groznem prizoru, ki se jim je nudil. Ogledali so ga in niti vinarja niso našli pri njem.“ Dobili so dve listnici in več drugega papirja in palico s srebrnim, prestreljenim ročajem. „Stopinj ni bilo nikjer izslediti!... Samo par stopinj je šlo v šupo in potem zopet nazaj!...“

Trenotek napetosti.

Predsednik pokaže priči razne predmete, ki so jih tam našli — na licu umora. Razkazuje mu stročnice, palico, predoči mu tudi listnico. Tedaj hipno, instinktivno vstane obtoženec in glasno, s posebnim poudarkom izjavi: „Prosim!... Ta, ta listnica je moja!“ — Vihar senzacije in skrajne napetosti završi po dvorani, zlasti med številnim, poslušajočim občinstvom zašumi in završi. Sedaj je padla odločitev! Zrušeno je vse! Toda obtoženec je hladen, miren, ni še izigran zadnji trumf. Hladno igra obtoženec svojo hazardno igro kot najboljši hazardist. Predsednik: „To je vaše?“ — Obtoženec: „Moje!“ — Predsednik odpre listnico in pokaže razglednico: „Poglejte! Tukaj je ena razglednica, naslovljena na Antona Završnika...“

Obtoženec: „To listnico sem jaz dal orožniku.“ — Priča: „Ne morem potrditi, da bi bila ravno ta listnica tam ležala. Kaj je bilo notri, se ne spominjam.“ Obtoženec: „Ko so me orožniki gori gnali, so me vprašali, če imam kaj denarja. Dal sem jim to listnico.“ — Priča Albin Slamnikar ne izpove nič bistvenovnega. Priča Rudolf Završnik je aretiral obtoženca in bil navzoč pri ogledu na licu mesta umora. „Dopoldne okoli 10. so došli na lice mesta, kjer so našli truplo, dr. Kogoj, jaz in še en drugi orožnik in več otrok.“ — Predsednik: „Seveda ti morajo zraven biti!“

Predsednik mu pokaže listnico: „Ali je bila ta listnica zraven?“ — Priča temeljito ogleduje listnico in nje notranjost. Trenutno zavlađa po dvorani grobna tišina. Vse pričakuje odločitev!... Priča izjavi mirno: „Ne morem reči!“ Ko ga je priča aretiral, so pri pri njem dobili 170 kron.

Predsednik zatem prečita tri obtoženčeva pisma, ki jih je pisal svoji ljubi, svojemu bratu in neki „drugi mami“ v Ljubljani. Iz njih je posneti vso ono mentaliteto težkih ječ, mentaliteto samotnega zapora, ko človek živeč življenje samega sebe začne izlivati svoje duševne izlive do ljubice, do Boga, do Matere Božje. „Ah draga mati. Sedaj, ko sem sam s seboj, sem srečen in sem sklenil v tej nesreči potem drugače živeti!“ Slična je melanholijska ječ. — Konec ob 1:30 pop.

Popoldanska razprava.

Samo eno vprašanje.

Ob 4. pop. otvori predsednik obravnavo. Naval množice je bil velikanski. Še pred justično palačo se tepo za mesto in vstop. V dvorani vlada duševna vročina. Mnogo je elegantnega sveta, navzoče so še vse priče, ki pazno slede

plaidoyerjem, ki pričakujejo onega trenutka, ko izreče pravica svojo besedo. Mnogo je še drugih jeseničanov. Na mizo javne obtožbe, na zagovorniško tribuno padajo svetlobni žarki poletnega solnca, izza deževnega naliva včerajšnjega dne. Množica postaja čimdalje nervoznejša, med pavzami so živahni razgovori, ki se strinjajo v hrup, ki takoj utihne čim zopet nastopi sodni dvor.

Predsednik Regally prečita porotnikom samo eno glavno vprašanje: „Ali je Anton Završnik kriv, da je na večer 10. feb. t. l. na Jesenicah zoper Josipa Omejca, v namenu ga usmrtiti in se njegovega denarja polastiti s tem, da je iz samokretlikrat v njega ustrelil, tako ravnal, da je iz tega prišla njegova smrt.“ — Toraj edino vprašanje na razbojni umor!

Plaidoyerji:

Drž. pravdnik dr. Ogorevc kot zastopnik javne obtožbe pledira z vsem državnim pravdnikom lastnim radikalizmom za krivdo obtoženčeve. Utemeljuje razloge obtožnice. Razvija dejanski stan, ki se sklada z razlogi obtožbe. O Reindlu pravi, da je mistični pojav, da je „deus ex machina“. Nastopil je, da bi obtoženec dokazal svojo nedolžnost. „Deus ex machina“ kot v grških komedijah, ki naj razvozlja položaj. Pledira za to, da porotniki izreko na vprašanje enoglasno „da“.

Zagovornik dr. Fran Ažman:

V svojem uro trajajočem govoru poudarja, da imajo danes porotniki kot ljudski sodniki presojati in izreči, da je to dejanje izvršil današnji obtoženec. Opisuje značaj obtoženca, njegovo življenje in duševno razpoloženje, ki izključuje, da bi obtoženi izvršil umor. Obširno obravnava vprašanje razmerja obtoženca do Omejca, ni dokazano, da bi bil obtoženec z Omejcem v kakih stikih, da bi imel z njim kupčijske zveze, ni dognano, da bi bil obtoženec neposredno pred nesrečnim dogodkom z Omejcem skupaj, ni dokazano, da bi obtoženec po umoru imel kak denar, ki bi dajal sklep, da izhaja iz ropa. Stojimo pred uganko, kaj je dalo povod obtoženci, da bi oropal Omejca. Ni dokazano od strani javne obtožbe, da bi obtoženec vedel, da ima Omejca oni dan denar. 41 prič je bilo zaslišanih, samo pet prič se z obtoženčevim zagovorom ne strinja. Poudarja možnost Reindlove eksistence. Porotnike poziva, naj svoj po svoji vesti; on je po svoji vesti prepričan, da veliko važnih okolnosti govori proti temu, da bi bil obtoženec storilec.

Po obširnem in temeljitem reasumeju predsednika odidejo porotniki v posvetovalno dvorano. Posvetovanje traja nad pol ure. V avditoriju vlada nestrpnost, nervozna radovednost. „Obesili ga!“ — čujejo se glasovi. Ob 7:35 stopijo prvi porotniki v dvorano. Šum in vik: „Pst!... St!... Pst!...“ Svetlobni trakovi izginjajo v dvorano prihaja težak mrak... Tema!... Čujejo se krepki glasovi. „Luč!... Luč!...“ Sodni sluga gl. Sever privije električno in predsednik porotne klopi g. Čeč prečita samozvestno in odvažno rezultat posvetovanja. Vprašanje na roparski umor potrjeno z 10 glasovi „da“, z dvema „ne“. V dvorani nepopisno razočaranje... Sklonjen, potit prihaja obtoženec notri... Prebere mu zapisnikar!

Državni pravdnik kratko in rezko: „Predlagam v smislu § 136 k. z. r. smrt na vešala...“ V dvorani se stopnjuje razočaranje množice. Hrupni šum, trepet in sepe. Sodni dvor odide. Po kratki seji prihaja in predsednik Regally povzame: „Poslušajte sodbo!“ Obtoženec vstane in predsednik čita: „V imenu Njeg. Vel. kralja!“ — s posebnim poudarkom in naglasom — „kriv hudodelstva ropa... in se obsodi v smrt na vešala ter v povračilo stroškov kazenskega postopanja“...

Strašen položaj vpokojencev, invalidov, vdov in sirot južne železnice.

Še enkrat in zadnjič se oglasimo v javnosti in vprašamo, kaj bo vendar z nami. Trkali in prosili smo že vseposodi, a kaj smo dosegli, da se nam ta bedni položaj vsaj nekoliko izboljša? V petih letih te hude draginje smo dosegli, da nam je uprava juž. železnice zraven pokojnine v dveh obrokih izplačala enim 160 in enim 200 K podpore, to je bilo vse, kar smo dosegli v teh hudih časih draginje. Predstavite si invalide, kateri so za vsako službo nesposobni in veliko jih je s štirimi ali še več otroci, kateri so ali še obiskujejo šolo, potem pa starčke, kateri komaj lezejo okrog, kako naj si eni ali drugi še kaj prislužijo, da bi lažje izhajali. To je nemogoče. Dosedaj smo delali dolge, kaj pa sedaj ko nam nihče več ne zaupa, in kako bomo mi naše dolge poravnali? To nas hudo skrbi. Naša uprava ima trdo srce in zaprta ušesa, prosili smo tudi naše stanovske tovariše, kateri še službo opravljajo, naj bi nam pomagali, da vendar dosežemo vsaj polovično draginjsko doklado njim enako, ali vse prošnje so zastoj.

Še en korak storimo preden umremo lakote, obračamo se s ponižno prošnjo na gospode poslance v državnem predstavništvu v Belgradu vsek tih strank, naj nam blagovolijo priskočiti na pomoč in izposlovati draginjsko dolado in nas rešiti gotove smrti. Mislimo, da kjer vzame juž. železnica za aktivne uslužbenke denar, tam ga bo tudi dobila za največje reveže, za nas, ki smo svoje zdravje žrtvovali za njo in ona nas pusti sedaj v največjem pomanjkanju. Tega si pač nismo zaslužili. Obenem prosimo gospode poslance, da se vsem vpokojencem brez razlike, katerega leta da je bil kateri umirovljen, enakomerno pokojnino uredi. S trdnim upanjem gledamo na naše gospode poslance v Belgrad in prosimo hitre pomoči, za kar jim bomo zelo hvaležni.

Gospodarstvo.

g Izvoz in uvoz v Jugoslavijo. (ČTU) V interesu avstrijskih državljanov, ki so v Jugoslaviji nakupili blaga in ga tudi plačali, pa ga zaradi izvozne zapore ne morejo več prejeti, namerava avstrijski »Varenverkehrsbureau« omogočiti kupcem, da spravijo blago v Avstrijo. To se bo doseglo s tem, da se bo dovolilo jugoslavijo izvoz že plačanega blaga iz Avstrije.

g Italija in jugosl. trg. Milanški list „Il Secolo“ objavlja daljše privatno poročilo iz Reke od 27. t. m., v katerem navaja, posebno glasom „Jutarnega lista“, da je Jugoslavija sklenila razne trgovske dogovore z vsemi zavezniki in celo s sovražnimi državami in našteva več takih slučajev. Da ni Italija, nadaljuje poročilo, dosegla obsežnejših dogovorov v tem pogledu z državo SHS, izhaja iz nevspešnega položaja Italije, ki je zaveznica Srbije in sovražnica drugih držav, ki sestavljajo Jugoslavijo. Ker pa je novo kraljestvo SHS, nadaljuje poročilo, sedaj dejanski že priznano po vseh vladnih in ker so vsi bistveni razlogi, ki so ovirali priznanje Jugoslavije, odpravljeni s sklepom mirovne konference, da bodo pri sanaciji vojnih stroškov in vojnih poškodb, smeli biti udeleženi vsi dediči bivše Avstro-Ogrske, in ker nadalje priznanje novega kraljestva SHS ne predstavlja ureditve meja, ni smatrati za primerne odpor Italije proti formalnemu priznanju, ker se vsled tega odpora nahaja Italija v položaju, da ostane izven vsakega trgovskega dogovora, dočim vsi drugi, prijatelji in neprijatelji prehitujejo na jugoslovanskem trgu, od katerega bo slednjič Italija definitivno izključena. Mar bo upanje, vprašuje poročilo, da bi docela izvedeni londonski pakt pretresel novo državno obliko Jugoslavije — kar se sicer ne bo nikdar zgodilo, ker se bo marala iskati in najti rešitev, ki bo moralo vpoštevati dejanski, sedaj že priznani položaj — mar bo Italija s tem odškodovana za škodo, ki jo ima vsled tega, da ji je nemogoče sklepati dogovore, ki bi povzpeli italijanski izvoz in uvoz v državo Srbov, Hrvatov in Slovencev. — Ko govori o trgovskih zvezah, ki jih je Italija zamudila z Jugoslavijo, omenja „Il Secolo“, da se snujejo nove banke s kapitalom alijanih držav. Gre predvsem za angleško-francosko-belgijski konzorcij, ki namerava ustanoviti s kapitalom 50 do 100 milijonov frankov anglo-francosko-belgijsko banko. Istočasno je belgradska vlada dala nekemu francoskemu konzorciju dovoljenje, da izvozi iz Hrvaške in Slavonije 1000 vagonov lesa. (Ldu)

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Anton Pesek.

Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

Vizitnice lične in po nizkih cenah priporoča „Zvezna tiskarna“, v Ljubljani, Stari trg števil. 19.

„Kateri časopis?“ boste naročili s 1. julijem

„Agitirajte za „Jugoslavijo“ in pridobite novih naročnikov!“

Opozorjamo na brošuro:

„Kod naj se potegne pravična meja med Jugoslavijo in Italijo?“

Spisal prof. F. Seidl. Z enim zemljevidom. Založil odsek za zasedeno ozemlje.

Cena 1 krono.

Dobiva se po knjigarnah, v upravnistvih „Jugoslavije“ v Ljubljani, Celju, Mariboru, Ptuj in Novem mestu.

Išče se knjigovodja

če mogoče od lesne stroke, nastop takojšen, plačilo po dogovoru. Ponudbe „pod lesni trgovec, Celje.

Komisija „BALKAN“ v Ljubljani ima naprodaj partijo **hrastovih sodov** po 40 vinarjev liter.

Priporoča se tvrdka:
JOS. PETELINC
Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7
ob Ljubljani.

Tovarniška zaloga kavalnih strojev za vsako obrt in njih posameznih delov, igel in olja, ter drugega galanterijskega blaga.

Večja partija pisemskega papirja v pislih in kartonih ter ovitki za urade.

Mali oglasi

stanejo prvih 10 besed 4 K, vsaka nadaljna beseda 30 vin. - Dopisovanje in ženitne ponudbe pa vsaka beseda 1 K.

Proda se:

Proda se umetniško izdelan lestenec prirejen za električno ali plinovo razsvetljavo, ter prikladen za kako banko ali salon. Naslov pove upravnistvo. 905

Pes doberman, star 1 leto se ugodno proda. Naslov pove uprava. 904

Gornjega usnja v večji množini, črne teletne, lepe, okoli 2 kg težke, se po primerni ceni razprodajo. Resni kupci naj pošljejo pismene ponudbe pod „Kalbo“ na upravnistvo. 902

Kolo in harmoniko prodam. Gajeva ulica 4/l. 880

Službo:

Gospodična z lepo pisavo zmožna slovensčine, hrvaščine in nemščine v besedi in pisavi, dobra stenografinja in strojeopiska, stanujoča v Mariboru, se pod najboljšimi pogoji sprejme. — Pismene ponudbe na: Veletrgovina modnega blaga J. Kokoschnegg, Maribor. 906

Zanesljivega hlapea h konjem išče Kolinska tovarna v Ljubljani. 903

Trgovski pomočnik išče mesta v mestu ali na deželi. Ponudbe prosim na upravo lista pod „Trgovski pomočnik“. 901

Monter, Jugoslovian, sedaj v Nemški Avstriji, izvežban v stavb. stroki ter centralnem vlaganju plina in vodovodov išče primernega mesta. — Event. ponudbe na upravo. 900

Prodajalco izvežbano v manufakturni in specerijski stroki sprejemem. Sprejemem tudi kuharico, ki bi opravljala vse gospodinske posle. Ponudbe na Petra Sitar, trgovca, Jesenice, Gorenjsko. 899

Tesarje kakor tudi več učencev se sprejme proti dobremu plačilu v trajno delo. ANTON STEINER, mestni tesarski mojster, Ljubljana, Jeranova ulica št. 13. 747

Razno:

Išče se manjše usnjarsko podjetje v najem ali zakup. Ponudbe na upravo lista pod „Usnjarna“. 898

Posestvo v Nemški Avstriji (Gor. Koroško) okrog 500 oralov, večinoma za sekanje doraščene gozd, zamenjam z enakim posestvom v Jugoslaviji. — Ponudbe pod „Menjava“ na upravo. 848

Dopisovanje in ženitne ponudbe

Resna ženitna ponudba. Sotrudnik „Jugoslavije“ se želi poročiti. Priselil bi se rad na deželo v narodno, izobraženo hišo. Po starosti je srednih let, po dohodkih zasigurni bodočnosti (uradnik) Pisma na upravnistvo pod „Sotrudnik“.

Priporočam svojo veliko zalogo

vžigalnikov na bencin.

Trgovci znaten popust.
F. K. Kaiser
Selenburgova ulica št. 6.

Nudim

pravo terpentinsvo kremo ter kremo iz voska (40%), čistilo za pod, sodo v paketih in odprto, biks, fino toaletno milo od 2 K, pisemski papir, razglednice, note, čaj, orgelee, nočne lučke zavijalni papir i dr. po najnižjih cenah.

Oroslav Čertalič
Ljubljana, Resljeva cesta 20.

Julij MEINL
Ljubljana

Kava žgana „surova“

Kavni pridatek

Sardine najboljše vrste

Keksi

Marmelada

Paradižna konzerva

Riž

Kond. mleko s sladkorjem

Fino desertno vino

Malaga, liter 24 K

Pravi vinski kis

Razpošilja po celem kraljestvu od 5 kg naprej franko.

Cunje

vsakovrstne, kakor krojaške odrezke, kupuje: Povše, Kranj, števil. 119.

Službe išče

mlad, inteligenten, trgovsko naobražen mladenič, več slovenskega, srbo-hrvaškega, laškega in nemškega jezika. Izvežban v specerijski in delikatesni stroki. Rad bi vstopil k večji tvrdki kot skladiščnik, sotrudnik ali po njik. Prijazne ponudbe pod „Energičen“ pošto ležeče Zirovnica, Gorenjsko.

VRECE

vsake vrste in v vsaki množini kupuje vedno in plačuje najbolje trg. firma

J. Kušlan,
Kranj, (Gorenjsko).

Josip Jug

stavbeni in pohištveni pleskar in ilčar

Rimska cesta št. 16 naznanja, da še vedno dela s pristnim blagom.

Izvršitev točna. Zmerna cena. Za vsa izvršena dela jamčim 2 leti.

Čevlje na debelo!

Priporoča tvrdka Aleks. Oblat, Ljubljana, Sv. Petra cesta 28. Velika zaloga vsake vrste čevljev lastnega izdelka. Razpošiljam s poštnim povzetjem po celem kraljestvu.

Fina inozemska kolesna pnevmatika (kompl. garniture)
J. GOREC
trgovina s kolesi
Ljubljana, Marije Terezije c. 14.

Šmarješke Toplice — Mirni gaj!

Slavnemu občinstvu se uljudno naznanja, da so Šmarješke Toplice — Mirni gaj, popolnoma na novo preurejene ter se najtopleje priporočajo vsem, ki se hočejo iznebiti putike ali pa revmatizma.

Vsak, kdor želi čez poletje uživati sveži zrak na mirnem kraju, dobi okrepljeno in, če je bolehen, tudi zdravje.

Do Šmarjeških Toplic — Mirni gaj — je od Novega mesta po okrajni cesti čez Sent Peter z vozom komaj ¼ ure. Pošti sta Šmarjeta ali pa Bela Cerkev na Dolenjskem.

Razkrinkani Habsburžani.

Moja preteklost.

Spisala grofica LARISCH, nečakinja cesarice Elizabete in njena dvorna dama.

(16. nadaljevanje.)

Kralj živi sedaj v samotni na gradu Fürstenried, ki ga obdaja velik park z jeleni ter leži kake dve uri vožnje od Monakovega. Predno je docela zblaznel, ga je njegova mati, kraljica Marija pogosto prihajala obiskat, a sedaj je kakor žival in živi tudi tako. Pokojni regent je vedno gledal na to, da so kolikor mogoče skrbeli za njegovega nesrečnega nečaka, in ni dvoma, da je njegov sin, sedanji regent, enako skrben; s smrtjo blaznega vladarja in zasedenjem prestola po kraljeviču Ludoviku bi se morala pričeti nova in srečnejša kraljevska doba za Bavarsko.

Osmo poglavje.

Vse moje tete so bile ljubke ženske raznolikih temperamentov, dasi so si bile po obrazu močno podobne.

Napolitanska kraljica Zofija živi ponajveč v Monakovem in večina ljudi, s katerimi pride v dotiko, jo imajo jako radi. Poročena je bila v starosti petnajstih let s pomočjo namestnika in je bila neznansko razočarana, ko je dospela v Napolj in je prvič videla svojega soproga, kajti slika, ki so ji jo poslali na vpogled, je kazala kaj zalega moža, dočim je kralj največ znamenit zbog svoje grdosti. Teta, ki je bila kaj modra in pogumna, je znala prikriti svojo nevoljo, mislim pa, da so ji nepredvidene neprilike, ki so se prigodile v poročni noči, docela pristudile njenega soproga.

Dvornice so položile mlado nevesto z mnogimi ceremonijami primerno v posteljo, in potem ko se ji je pridružil kralj Franc, so zaklenili vrata, ključ pa je prevzel neki visok uradnik. Na nesrečo se je kralj pri gostiji preveč najedel in posledica je bila, da je bil malone celo noč silno bolan. Ker v spalnici ni bilo zvonca, si vsakdo lahko predstavlja neprijetno stanje vsega, kakor so ga drugo jutro našli uradniki, ko so odklenili vrata.

Moja teta je bila silno nesrečna, kajti kralj Franc je bil prenaslutno bitje, ki ni imel niti enega okusa, niti ene simpatije skupne s svojo soprogo, in njegova smrt ji je morala biti v pravo olajšavo.

Kraljico Zofijo so nazvali »Galtansko junakinjo«, v priznanje pogumnosti, ki jo je pokazala pri obrambi mesta, koga je oblegala vojska kralja Viktorja Emanuela. Lahko bi se malone trdilo, da je sama vodila celo obrambo, in junaški posadki je bilo dovoljeno oditi iz mesta z vsem vojaškimi častimi. Kraljica je obiskovala okope in je celo pomagala naravnati topove.

Spominjam se, da mi je teta Zofija pravila, da jo je med obleganjem spremljala neka stara laška vojvodinja, ki ji je bila udana, ki pa se je tako prestrašila, ko se je pričelo streljanje, da je večji del časa prečepela pod svojo posteljo.

Po vojski sta kralj in kraljica živela nekaj let v Rimu; kjer jima je umrl edini otrok. Ko sem bila še majhno dekle, sem preživela dva meseca pri teti Zofiji v St. Mandéu, kjer je imela svojo vilo. Od tod so me večkrat vzeli seboj k pariškimi Rotschildom, kjer sem se seznanila z Betino Rotschildovo, eno najlepših žensk, ki pa, čudno, ni imela niti ene izrazitih židovskih potez v obrazu, kakor jih imajo Rotschildi.

Druga moja tetka kraljičina Helena, ki jo je bil Franc Jožef namenoma odslovil, da bi se poročil z mlajšo sestro Elizabeto, se je poročila s knezom Thurn Taxisom, ki je bil najbogatejši knez na Bavarskem. Bila je to zveza brez vsake ljubezni, in po smrti svojega soproga je kneginja postala pobožna in naposled se je je polastila verska blaznost. Ko je teta Helena umrla, je cesarica skrbela za njenega najstarejšega sina Maksa, a moj bratranec je umrl, ko je bil še mlad in njegov brat, ki se je poročil z nadvojvodinjo Margareto, je zdaj glava hiše.

Tretja sestra mojega očeta Matilda se je poročila s knezom Trannijem, bratom napolitanskega kralja. Najboljše se jo označi stem, da je bila karikatura cesarice; kakor Elizabeta je tudi ona razumela umetnost oblačenja in silna njena drobnost ji je pridobila v rodovini priimek »Spatz — vrabec«.

Pokojna vojvodinja D' Alençonska je bila dobra duša, in njena junaška smrt je bila docela v soglasju z njenim pobožnim življenjem. Ta teta v resnici ni nikdar okrevala od udarca, ki ga ji je prizadejala razdrta zaroka s kraljem Ludovikom, in je bila vedno tožna. Spominjam se, ko sem bila nekoč v Monakovem, da je po kraljevi smrti prišla tja ter me je prosila, da bi šla z njo v grobnico, ker je želela moliti tam. Vojvodinja je nosila krasen venec z rudečimi trakovi, ki ga je položila na rakev, nato pa je pokleknila in jokala, kakor da ji je srce hotelo počiti. Pusila sem jo, da se ji je žalost malo polegla, ker sem čutila, da bi bile besede v takem trenotku brez pomena. Zdalci pa se je ozila po meni in je vzkliskala z neopisljivim patosom: »O, Marija, ali misliš, da mi je odpustiti?«

(Dalje prihodnjik.)

Najboljše uspehe imajo oglasi v

Ako iščete sluzbe, ali pa če imate kaj naprodaj oziroma hočete kaj kupiti ali zameniti tedaj inserirajte v **Jugoslaviji**

Ko treba?

Pšenice, kukuruza, zob (ovsa), ječma, kaše (Gersti), pržena ječma, pakovano po uzorku Kneipa i otvoreno, masti, suhog-mesa, sve vrsti zemaljskih proizvoda,

Jovanović i Tomić, Mitrovica
(S R E M.)

Otvoritev trgovine

Karol Pajk, Celje, Kralja Petra cesta (hiša peka Achleitnerja) priporoča za nakup najnovejšega inozemskega manufakturnega in modnega blaga. — Postrežba solidna. Cene zmerne.

GENERALNA REPREZENTANCA za baterije, žarnice elektrotehniko

(izdelek svetovnejslovanske tvornice za kraljestvo SHS)

Janko Pogačar, Ljubljana.

Skladišča, pisarne in razstavniki lokal
Mestni trg 25.

L I 21/18/29

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Okrajno sodišče Ptuj, odd. I proda po javni dražbi po prošnji lastnika **Jurja Rabernak, posestnika v Dragoviču**, zastopanim po njegovem pomočniku Janezu Mohoriču, posestniku v Dragoviču, sledeča zemljišča:

1. vl. št. 103 k. o. Dragovič sestoječa: iz parcele št. 4/2 prebivalno poslopje, gostilna z vrtom vred v izmeri po 2 a 9 m²;
- 4/3 gospodarsko poslopje in gostilna z vrtom v izmeri po 6 a 26 m²;
- 58/2 vrt v izmeri po 5 a 57 m²
- 58/3 pašnik v izmeri po 7 a 84 m²
- 57/1 pašnik v izmeri po 3 a 60 m²
- 57/2 travnik v izmeri 15 a 60 m²
- 100 pašnik v Juršincih v izmeri 1 a 19 m²

izključna cena: 24.000 K.

2. vl. št. 131 k. o. Dragovič sestoječa: parcela 61 stavbišče, klet, parc. št. 55/2 pašnik v izmeri po 1 a 40 m² izključna cena 6.000 K.

3. vl. št. 146 k. o. Dragovič sestoječa: parcela: 355 travnik v izmeri po 10 a
366 njiva v izmeri po 33 a 56 m²
357 vinograd v izmeri po 70 a 60 m²
358 vinograd v izmeri po 5 a 19 m²
452/2 gozd v izmeri po 29 a 20 m²
453/1 njiva v izmeri po 29 a 64 m²
453/2 v izmeri po 1 a 33 m² izključna cena 8.000 K.

Dražba se bo vršila dne 8. julija 1919 ob 10. uri dopoldne na licu mesta v Dragoviču.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmejo. Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajne cene.

Dražbeno izkupilo je položiti v 14 dneh od dneva odobrenja najvišjega ponudka in sicer brezobrestno pri sodnihi.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri podpisani sodnihi soba št. 18.

Okrajno sodišče v Ptuj, odd. I
dne 25. junija 1919.

Naznanilo.

Podpisana uljudno naznanjata slavnemu občinstvu, da sta združila svoje obrti in s tem razširila skupno delavnico tako, da imata vedno v zalogi veliko izber visokih in krušnih peči, št. dilnikov in lončevine. Otvorila sta tudi trgovino s porcelanom, kamenino in lončevino v Novem mestu na glavnem trgu št. 94, kjer bodeta tudi vsa naročila za pečarsko obrt sprejemala.

Potrudila se bodeta po možnosti zadovoljiti p. n. cenjene odjemalce s solidno ceno in trpežnim delom.

Z odličnim spoštovanjem

KLEMENČIČ & APPE, tvornica pečarskih in lončarskih izdelkov v Novem mestu.

POZORI!

Cenjenim trgovcem, občinstvu in drugim odjemalce priporočam zalogo brunšviških salam, kakor tudi salam gnjati po najnižjih cenah.

Pri tej priliki opozarjam, da je moja tvornica za izdelavo različnih salam, klobas in klobasic

prvo in edino jugoslovansko podjetje na Kranjskem.

Moja tvornica je bila že l. 1904 na mednarodni razstavi v Parizu najvišje odlikovana.

Pričakuječ mnogobrojnih naročil jamčim za točno in solidno pestrežbo.

Z odličnim spoštovanjem

Franco Golob,
v Sp. Šiški pri Ljubljani

Odvetnik

dr. Fran Roš

naznanja, da je odprl svojo pisarno
v Laškem trgu.

Pisarna

Jos. Stadler

se nahaja od 25. junija dalje

v Sodni ulici šte. 11

preje Cesta na Rudolfovo železnico 7

Šivilja

Rezi Moravec poročena Stepač

Kolodvorska cesta št. 209, II. v Šiški

naznanja svojim cenj. damam v mestu in na deželi, da je zopet pričela izvrševati svojo obrt. — Postrežba točna in solidna. Sprejema tudi v pouk za krojno risanje. Istotam se sprejme učenka iz mesta ali dežele.

Mestni magistrat Maribor.

Razpis mesta inženirja

Mesto Maribor vzame enega, event. več inženirjev v službo.

Pogoji za sprejem so:

- a. jugoslovansko državljanstvo
- b. zadovoljivo zdravstveno stanje
- c. popolna znanost slovenskega jezika
- d. absolviranje inženirske stroke na kaki visoki tehnični šoli z obema državnimi izpiti
- e. starost ne čez 40 let
- f. primerna praksa.

Plača in pokojnina kakor pri državnih uradnikih. Prosilci, ki niso bili do sedaj nastavljeni v kakšno javno službo, se sprejmejo definitivno še le po enoletnem zadovoljivem službovanju.

V drugi javni službi izvršena leta se računajo po dogovoru.

Plača oziroma uvrstitev v gotovini činovni razred je odvisna od dosedanje prakse prosilca.

Dobro kvalificirane moči lahko računajo z hitrim napredovanjem.

Določene ponudbe je predložiti najpozneje do 10. julija 1919 mestnemu magistratu v Mariboru, ki daje tudi vsa eventualno zaželjena bližnja pojasnila.

Maribor, dne 24. junija 1919.

dr. Pfeifer s. r.